

Kommunikation

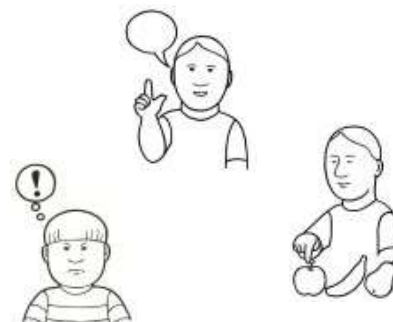
Kommunikation är överföring av tankar, känslor, avsikter, förväntningar, åsikter, observationer och erfarenheter mellan människor. Kommunikation grundar sig på samspel och det sker med hjälp av ett gemensamt språk. Det gemensamma språket är oftast tal, men det kan också vara alternativa eller kompletterande sätt så som tecken, bilder, föremål. Vissa personer har svårt att förstå, uttrycka och använda tal. Det kan ha olika förklaringar. En del personer har en försenad eller avvikande språkutveckling, andra kan ha en hörselnedsättning medan en del har svårt att upprätthålla koncentration och bearbeta information.

Det är en grundläggande mänsklig rättighet att kommunicera enligt FN:s konvention om rättigheter för personer med kommunikationsnedsättning. Sverige följer denna konvention sedan 2008. Alla människor kan kommunicera på något sätt. Personer som har svårt att göra sig förstådda och/eller har svårt att förstå har rätt att få hjälpmedel för att underlätta kommunikationen med andra.

Att kunna kommunicera innebär att ha möjlighet att

- uttrycka sina känslor
- uttrycka sina behov
- berätta vad man varit med om
- berätta om framtiden
- ställa en fråga
- välja
- säga nej
- ropa och påkalla uppmärksamhet

© Pajunet, Elina Varminen

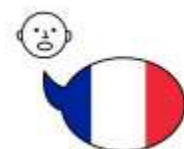
Kommunikation är en social process som innebär att dela tankar, känslor och erfarenheter med andra. Kommunikation bygger på ömsesidighet och gemenskap med omgivningen. Kommunikation, men även information, ställer därför krav på en god ömsesidig social kommunikation – dvs vår förmåga att bearbeta och förstå, kunna kommunicera egna behov, förstå andras behov och perspektiv och kunna delta i samtal. För att behärska detta behöver vi kunna ”läsa av sociala signaler”, andras kroppsspråk och minspel, kunna ”räkna ut” andras avsikter med vad de säger och gör, svara och ge adekvat respons.

© Papunet, Eina Vaininen

TÄNK DIG ATT....

... du håller på att lära dig franska och pratar franska med en fransman. När man börjar lära sig ett nytt språk tar det mer tid att bearbeta och förstå - och det är svårt att förstå en person som talar språket flytande. Om den infödde talaren pratar för snabbt kommer du bara att förstå delar av det som sägs. Att både kunna hålla allt kvar i arbetsminnet som den andre personen säger och samtidigt räkna ut vad jag själv ska säga blir ofta mycket svårt.

© Kuvakoo

Ömsesidig social kommunikation är en stor svårighet hos personer med autism, men även vid psykiska diagnoser som t.ex. schizofreni. Ömsesidig social kommunikation ställer krav på att snabbt kunna bearbeta det som sägs, med ord, kroppsspråk och minspel för att förstå sammanhanget (vilket ställer krav på central koherens). Att förstå vad andra kan avse med sin kommunikation, vad de kan tänka, känna och avse med sin fråga ställer krav på föreställningsförmågan (mentalisering/Theory of Mind). Att själv snabbt kunna ge respons ställer krav på t.ex. att kunna räkna ut hur man kan och bör använda språket. Att uppfatta och bearbeta all information om det samtidigt finns bakgrundsljud ställer krav på auditiv perception. Att hålla kvar allt som någon annan säger i minnet ställer krav på arbetsminnet. Flexibilitet och snabbhet i ömsesidig social kommunikation kräver goda exekutiva förmågor.

Att vara verbal och ha ett rikt ordförråd är alltså inte detsamma som ha en fungerande kommunikation!

Läs mer i Kunskapsbanken:

Bildstöd

Sociala berättelser

Ritprata

Visualisera mera

Samtalsmatta

Att uttrycka sig begripligt